

DZIAŁAMY RAZEM

POZNANIE CAŁEJ SPOŁECZNOŚCI – RZETELNA DIAGNOZA

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

„Pierwszym krokiem przygotowującym racjonalnie zaplanowaną zmianę powinna być zawsze diagnoza stanu posiadania, swoisty bilans otwarcia poprzedzający i wspomagający wybór odpowiedniej strategii działania” (Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020r.) Diagnoza stanowi podstawę dla stosowania zasady równości szans, doceniania różnorodności i przeciwdziałania dyskryminacji. Od tego czy podejmiemy wysiłek poznania całej społeczności zależy czy dana grupa lub problem zostanie dostrzeżony. Nie uwzględnienie problemów jakiejś grupy, np. rodziców samotnie wychowujących dzieci, osób ubogich, czy społeczności romskiej, patrzenie na daną grupę tylko przez pryzmat jednej cechy, np. niepełnosprawności, nie uwzględniając innych kwestii takich jak płeć, wiek czy orientacja seksualna – może uczynić działania organizacji mniej efektywnymi, albo zupełnie chybionymi. Dostrzeganie zróżnicowania społeczności i różnorodności potrzeb (czyli perspektywa równościowa), wpływa na jakość działań prowadzonych na rzecz odbiorców tych działań, a co za tym idzie na jakość ich życia, wyrównywanie szans, skuteczność rozwiązywania problemów społecznych, włączanie/integrowanie grup marginalizowanych, zapewnianie wszystkim równego dostępu do kultury, edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, informacji, rozwoju indywidualnego potencjału itp.

Rzetelna diagnoza oznacza także uwzględnianie opinii, zainteresowań, potrzeb; zapewnianie udziału osób będących odbiorcami planowanych działań oraz znajomość organizacji pozarządowych reprezentujących interesy różnych grup, szczególnie tych mniej obecnych w życiu lokalnej społeczności.

„W przypadku analizowania sytuacji grup mniejszościowych, nie można uwzględniać tylko jednej przestanki jako wyznaczającej sposób pracy z nimi, rozwiązywania problemów czy prowadzenia działań na ich rzecz. Przykładem mogą być tu kobiety, których nie można traktować jako jednorodnej grupy, mającej te same problemy. Pod uwagę należy wziąć masę innych cech, jak pochodzenie, status społeczno-ekonomiczny, status rodzinny, wiek, obszar zamieszkania itp. To samo dotyczy osób z niepełnosprawnością, które traktowane są jak monolit i tak też są klasyfikowane jako osoby uczestniczące w projekcie. Tymczasem grupa ta jest bardzo zróżnicowana, mająca różne potrzeby, problemy i sytuację życiową. Warto zapoznać się z postulatami organizacji skupiających i reprezentujących te osoby”. (Cykl tworzenia dokumentów, strategii i polityk publicznych z równościowej perspektywy)

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

Biorąc pod uwagę tylko jedną cechę tożsamości zawęża się postrzeganie sytuacji danej grupy osób tylko do jednego obszaru – np. problemów wynikających z niepełnosprawności. Tymczasem problemy tych osób mogą wynikać również ze względu na miejsce zamieszkania, wiek czy pochodzenie etniczne.

Co ważne – nie chodzi tu o „wypytywanie” ludzi, kim są, jakimi cechami tożsamości się wyróżniają, ale o to, by nie zakładać z góry, że wszyscy są tacy sami, a w związku z tym mają takie same potrzeby, oczekiwania, problemy etc. Warto spróbować założyć coś odwrotnego – jak największą różnorodność potencjalnych odbiorców oferty organizacji, także tą niewidoczną na pierwszy rzut oka, jak orientacja seksualna, wyznanie/bezwyznaniowość czy pochodzenie etniczne (więcej na ten temat: Obszar 2 - ZAPEWNIENIE FAKTYCZNEGO, RÓWNEGO DOSTĘPU).

Poziom pojedynczych organizacji:

- Organizacja posiada rozeznanie, czy i jakie grupy mniejszościowe zamieszkują społeczność lokalną.
- Organizacja posiada rozeznanie, czy i jakie inne organizacje pozarządowe działają na rzecz różnych grup społecznych (np. osób ubogich, osób z niepełnosprawnościami, migrantów/migrantek, Romów/Romek).
- Organizacja posiada rozeznanie dotyczące lokalnych problemów społecznych, które są w jakiejś mierze specyficzne dla poszczególnych grup (np. dotyczące przemocy wobec kobiet, barier w dostępie do usług osób mieszkających na wsi, bezrobocia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami).
- Organizacja jest w kontakcie osobistym z osobami pochodzącymi z grup mniejszościowych, zamieszkujących społeczność lokalną oraz/lub z osobami pracującymi w innych organizacjach pozarządowych, które działają na rzecz różnych grup społecznych.
- Organizacja regularnie i celowo spotyka się z różnymi grupami społecznymi zamieszkującymi społeczność lokalną w celu poznania ich potrzeb, perspektyw, sytuacji życiowej, pomysłów na zmianę społeczną w wymiarze lokalnym.
- Organizacja regularnie i celowo spotyka się z różnymi grupami społecznymi zamieszkującymi społeczność lokalną w celu poznania ich opinii na temat prowadzonych przez siebie działań i zaangażowania różnorodnych głosów w ich ewaluację oraz rozwój w przyszłości.

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

Lista sprawdzająca:

Czy w naszej organizacji wiemy, jakie grupy mniejszościowe mieszkają w naszej społeczności lokalnej. Wyróżniamy je ze względu na przynajmniej kilka wybranych przestanków (stopień sprawności, ubóstwo, pochodzenie etniczne lub narodowe, wiek, kolor skóry, wyznanie, orientację seksualną, płeć)?	TAK / NIE
Czy w naszej organizacji znamy inne organizacje pozarządowe lub grupy nieformalne, które wspierają konkretne mniejszości społeczne i/lub przeciwdziałają dyskryminacji i funkcjonują w naszym najbliższym otoczeniu?	TAK / NIE
Czy w razie pytania skierowanego do naszej organizacji (nawet przez przypadek), związanego z problemem nierównego traktowania czy dotyczącego osoby wywodzącej się z mniejszości społecznej, wiemy, do kogo konkretnie przekierować taką sprawę?	TAK / NIE
Czy w naszej organizacji rozmawiamy na ten temat i wiemy, które z prowadzonych przez nas działań są faktycznie dostępne/ otwarte dla wszystkich np. dla osób z niepełnosprawnością (ruchu, wzroku, słuchu itd.), dla osób uboższych (które np. nie mają samochodu), dla osób niepostępujących się językiem polskim, dla osób w starszym wieku, dla osób mieszkających na wsi lub w mniejszych miejscowościach, dla osób niekorzystających z Internetu, dla osób opiekujących się dziećmi lub innymi osobami zależnymi itd.?	TAK / NIE
Czy nasza organizacja jest w osobistym kontakcie z osobami, które należą do grup mniejszościowych – te osoby korzystają z naszych działań, przychodzą na organizowane przez nas wydarzenia, są zaangażowane w wolontariat itd.?	TAK / NIE
Czy myśląc o osobach, które wzięły udział w działaniach organizowanych przez naszą organizację, widzimy osoby w różnym wieku, osoby o różnym poziomie sprawności, kobiety i mężczyzn, w tym również tych, opiekujących się dziećmi lub osobami starszymi?	TAK / NIE
Czy nasza organizacja przynajmniej raz do roku celowo zaprasza na swoje wydarzenia osoby z różnych grup - podejmuje dodatkowe, konkretne działania, aby dotrzeć z zaproszeniem do osób w różnym wieku, o różnym stopniu sprawności, mieszkających w różnych miejscach itp.?	TAK / NIE

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

Czy w naszej organizacji planujemy działania skierowane do wybranych grup społecznych, które w mniejszym stopniu uczestniczą w życiu lokalnym. Podejmujemy wysiłki, aby poznać ich potrzeby i zainteresowania?	TAK / NIE
Czy prowadząc działania ewaluacyjne dotyczące tego, co robimy w naszej organizacji, dbamy o to, aby usłyszeć opinie i doświadczenia osób z różnych grup społecznych. Jednym z celów ewaluacji jest poznanie możliwości otworzenia naszych działań na grupy, które rzadko uczestniczą w życiu społecznym?	TAK / NIE

Poziom Sieci:

- Sieć celowo i regularnie spotyka się organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz równości różnych grup społecznych, które działają w Wielkopolsce, po to, aby poznać ich perspektywę diagnozowania problemów społecznych w regionie.
- Sieć dba o regularne upowszechnianie wiedzy na temat aktualnych problemów związanych z dyskryminacją wśród swoich organizacji członkowskich.

Lista sprawdzająca:

Czy raz do roku Sieć organizuje spotkanie dla organizacji członkowskich z udziałem regionalnej lub lokalnej organizacji pozarządowej działającej na rzecz równości. Celem spotkania jest m.in. pogłębienie wiedzy na temat regionalnych problemów związanych z dyskryminacją?	TAK / NIE
Czy w ramach środków pozyskiwanych na rozwój wewnętrzny Sieci, przewidziane są środki finansowe na działania (seminaria, szkolenia itp.) podnoszące wiedzę organizacji członkowskim na temat przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na różne przestanki?	TAK / NIE

Małgorzata Dymowska, Marta Rawtuszeko